

Maatregelenprogramma bij ontwerp- stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2022 - 2027

Samenvatting milieubeoordeling (MER)

INHOUD

5 Samenvatting MER	3
5.1 Voorbereiding en werkwijze plan-MER.....	3
5.2 Algemene conclusies plan-MER	4

5 SAMENVATTING MER

Het gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid bepaalt dat de stroomgebiedbeheerplannen zo moeten opgesteld zijn, en de besluitvormingsprocedures zo moeten verlopen, dat de plannen voldoen aan de essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage.

Dit hoofdstuk bevat een korte toelichting over de voorbereiding van het ontwerp-plan-MER en een samenvatting van de algemene conclusies van het ontwerp-plan-MER.

Het MER-rapport wordt publiek gemaakt op www.mervlaanderen.be door het Team Mer van het Departement Omgeving. Meer informatie over de terinzagelegging ervan en andere info i.v.m. milieueffectrapportage kunt u op dezelfde webstek terugvinden.

5.1 Voorbereiding en werkwijze plan-MER

De werkwijze voor de milieueffectbeoordeling staat beschreven in het [kennisgevingsdocument](#) dat van 19/04/2019 tot 18/06/2019 ter inzage lag en waarbij de [richtlijnen](#) betekend werden op 31/07/2019.

Samengevat houdt de werkwijze het volgende in:

De milieubeoordeling is voornamelijk gericht op het signaleren van mogelijke negatieve milieueffecten.

Enkel technische acties die nieuw zijn en waarover nog geen beslissing is genomen in een ander kaderstellend plan, worden meegenomen in de milieubeoordeling. Voor acties waarvoor reeds een m.e.r. werd uitgevoerd of in uitvoering is (*bv. acties overgenomen uit de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021, Sigmaplan, MAP 6, Kustveiligheidsplan, ...*) wordt verwezen naar het betreffende MER. Ook administratieve maatregelen, zoals studies, onderzoek en overleg, worden in het kader van de milieubeoordeling als niet relevant geacht.

De disciplines water (*grondwater en opperklaktewater en klimaataspecten*), biodiversiteit, bodem, mens (*gezondheid en veiligheid, ruimtelijke aspecten, socio-economische aspecten*), geluid en trillingen, landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie worden als relevant beschouwde disciplines in het MER onderzocht. De disciplines water, bodem, biodiversiteit, landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie worden hierbij als sleuteldisciplines behandeld. De relevante klimaataspecten worden besproken bij de discipline water. De effecten m.b.t. geluid en mobiliteit zijn in hoofdzaak gebonden aan de aanleg- of bouwfase en dus tijdelijk van aard. Gezien het strategisch planniveau worden deze disciplines net als de discipline gezondheid onderzocht als optiediscipline onder de discipline mens. De disciplines 'lucht', 'licht', 'warmte en straling' en 'aanspraak op energie- of grondstoffenvoorraad' werden niet weerhouden als relevante disciplines.

De ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen bevatten een zeer groot aantal acties. Bovendien is van een groot aantal acties de exacte uitvoeringswijze en locatie nog niet gekend. De beoordeling van de MER-disciplines gebeurt daarom op kwalitatieve wijze op basis van een 5-delige schaal, aangevuld met een beknopte beschrijving van de mogelijke effecten aan de hand van sleutelwoorden.

Ook de Verscherpte natuurtoets en de Passende beoordeling gebeuren op een globale wijze,

aansluitend bij het abstractieniveau van de stroomgebiedbeheerplannen (*acties onvoldoende concreet; exacte locatie en uitvoeringswijze van acties vaak niet gekend*). Er gebeurt een screening van de acties waarvoor in een latere fase vermoedelijk een Passende Beoordeling of verscherpte VEN-toets zal moeten uitgevoerd worden volgens de gangbare werkwijze.

5.2 Algemene conclusies plan-MER

De (potentiële) milieueffecten van de relevante maatregelen en acties kunnen als volgt samengevat worden per MER-discipline:

- **Water:** Aangezien de stroomgebiedbeheerplannen precies tot doel hebben om de toestand van de Vlaamse watersystemen op alle vlakken te verbeteren, spreekt het voor zich dat de milieueffecten van het plan – indien adequaat uitgevoerd – t.a.v. de discipline water positief tot zeer positief zullen zijn. In overeenstemming met de geformuleerde doelstellingen zullen ze leiden tot:
 - Bescherming/aanvulling van grondwatervoorraden,
 - Verbetering van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit,
 - Vermindering van overstromingsrisico en wateroverlast,
 - Tegengaan van waterschaarste en droogte,
 - Verbetering van de structuurkwaliteit van de waterlopen (oevers en bedding).

Hieraan gerelateerd zijn ook voornamelijk positieve effecten van de plannen te verwachten inzake klimaatadaptatie. Deze hebben voornamelijk betrekking op de verbeterde bescherming tegen overstromingen en droogte (die meer frequent kunnen voorkomen door de klimaatverandering) en het verminderen van hittestress door aanleg van groenblauwe netwerken in stedelijke omgeving.

- **Bodem:** Positieve effecten inzake bodem zijn het verminderen van bodemerosie en -verdroging en het verbeteren van de bodemkwaliteit.

Negatieve effecten zijn voornamelijk gekoppeld aan uitgravingen. Veel maatregelen en acties hebben evenwel geen significante effecten op bodem.

- **Biodiversiteit:** De voornaamste positieve effecten op biodiversiteit worden verwacht van de maatregelen en acties die bijdragen aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor specifieke speciale beschermingszones. Het betreft m.n. de acties die behoren tot de maatregelengroepen 4 - maatregelen met betrekking tot beschermde gebieden en waterrijke gebieden (groep 4A grondwater en 4B oppervlaktewater), in het bijzonder 4A_B 'Herstellen en beschermen van de grondwatervoorraden ter hoogte van andere beschermde gebieden die rechtstreeks afhankelijk zijn van grondwater', 4B_B 'Herstellen en beschermen van de oppervlaktewaterhuishouding ter hoogte van andere beschermde gebieden', 4B_D 'Herstellen en beschermen van de oppervlaktekwaliteit ter hoogte van andere beschermde gebieden' en 4B_E 'Prioritair aanpakken van structuurherstel van oppervlaktewaterlichamen in beschermde gebieden'.

Verder kunnen ook algemeen acties die inzetten op sanering en aanleg van (gescheiden) riolering,

terugdringen van diffuse verontreiniging, waterbuffering en infiltratie, erosiebestrijding, aanduiding van watergevoelige open ruimte gebieden, openleggen van waterlopen, oeverherstel, oplossen vismigratieknelpunten en aanleg van paaiplassen, bestrijding van invasieve exoten een positieve impact hebben op biodiversiteit door het verbeteren van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit, de waterhuishouding en de groenblauwe netwerken.

Maatregelen die een negatieve impact kunnen hebben op biodiversiteit, betreffen o.a. maatregelen i.k.v. de aanleg van overstromingsgebieden en bufferbekkens, kustbescherming, aanleg/aanpassing van pompen en stuwen. Deze kunnen immers leiden tot (al dan niet tijdelijk) biotoopverlies en/of migratiebarrières creëren. Voor acties met potentiële effecten op VEN-gebieden en/of Speciale Beschermingszones (vogel- of habitatrichtlijngebied) moet in een later stadium een Verscherpte Natuurtoets, resp. Passende Beoordeling opgemaakt worden.

- **Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie:** Maatregelen en acties die als doel hebben de habitatkwaliteit en/of structuurkwaliteit te verbeteren zullen over het algemeen ook een positieve impact hebben op de landschappelijke kwaliteit. Acties die inzetten op een herstel van watergerelateerde erfgoedwaarden hebben positieve effecten op erfgoed.

Mogelijke negatieve impact is voornamelijk gerelateerd aan vergraving, waardoor archeologische erfgoedwaarden kunnen aangetast worden. Verder kan inpassing van infrastructuur een negatieve impact hebben op het landschapsbeeld en (de contextwaarde van) erfgoed. Zeer veel acties zijn (mogelijk) gesitueerd in of nabij beschermd en/of vastgesteld erfgoed.

- **Mens:** Positieve effecten van het plan zijn het verminderen van overstromingsrisico en wateroverlast, de verbetering van de waterbeschikbaarheid door een betere waterhuishouding en waterkwaliteit en het verbeteren van de bevaarbaarheid van waterlopen wat transport via scheepvaart stimuleert. Bepaalde acties kunnen ook de belevings- en recreatieve waarde langs het water verhogen.

Negatieve effecten kunnen optreden t.g.v. grondinnames en door beperkingen die opgelegd worden aan het bodemgebruik, zoals beperkingen voor de landbouw inzake drainage, bemesting, pesticidengebruik en de beperkingen inzake verharding/bebouwing van percelen voor verschillende functies (recreatie, wonen, ...).

Samenvattend kan dus gesteld worden dat de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 in hoofdzaak positieve milieueffecten hebben, en dat de negatieve effecten eerder lokaal en/of tijdelijk zijn, en in vergelijking met de positieve effecten quasi verwaarloosbaar zijn. Om negatieve effecten te vermijden dienen waar nodig maatregelen uitgewerkt te worden op het niveau van concrete plannen of projecten. Het gaat hierbij om de nodige compensaties voor grondinnames en/of het voorzien van medegebruik voor verschillende functies, de inpassing van nieuwe structuren en het landschap of t.h.v. bouwkundig erfgoed en het vergroten van de belevingswaarde,

Er dient opgemerkt te worden dat deze plan-MER geenszins de afzonderlijke acties ontheft van de plan- en/of project-MER-plicht en/of MER-screeningsplicht.

